

Orientering fra Miljøstyrelsen

Nr. 7 1990

Miljøtilsyn 1989

**Miljøministeriet
Miljøstyrelsen**

Miljøtilsyn 1989

Denne orientering rummer en sammenfattende oversigt over kommunernes og amtskommunernes miljøtilsyn i 1989. Oversigten bygger på tilsynsberetningerne fra de enkelte kommuner og amtskommuner og giver en række oplysninger om tilsynsopgavernes omfang, tilsynsmyndighedernes indsats og miljøstyrelsens vurdering heraf.

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Strandgade 29, 1401 København K, tlf. 31 57 83 10

Pris kr. 85,- inkl. 22% moms

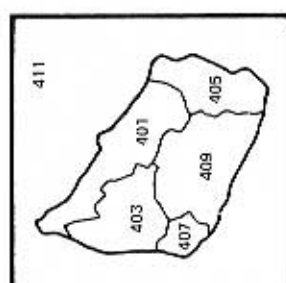
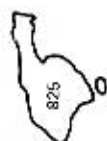
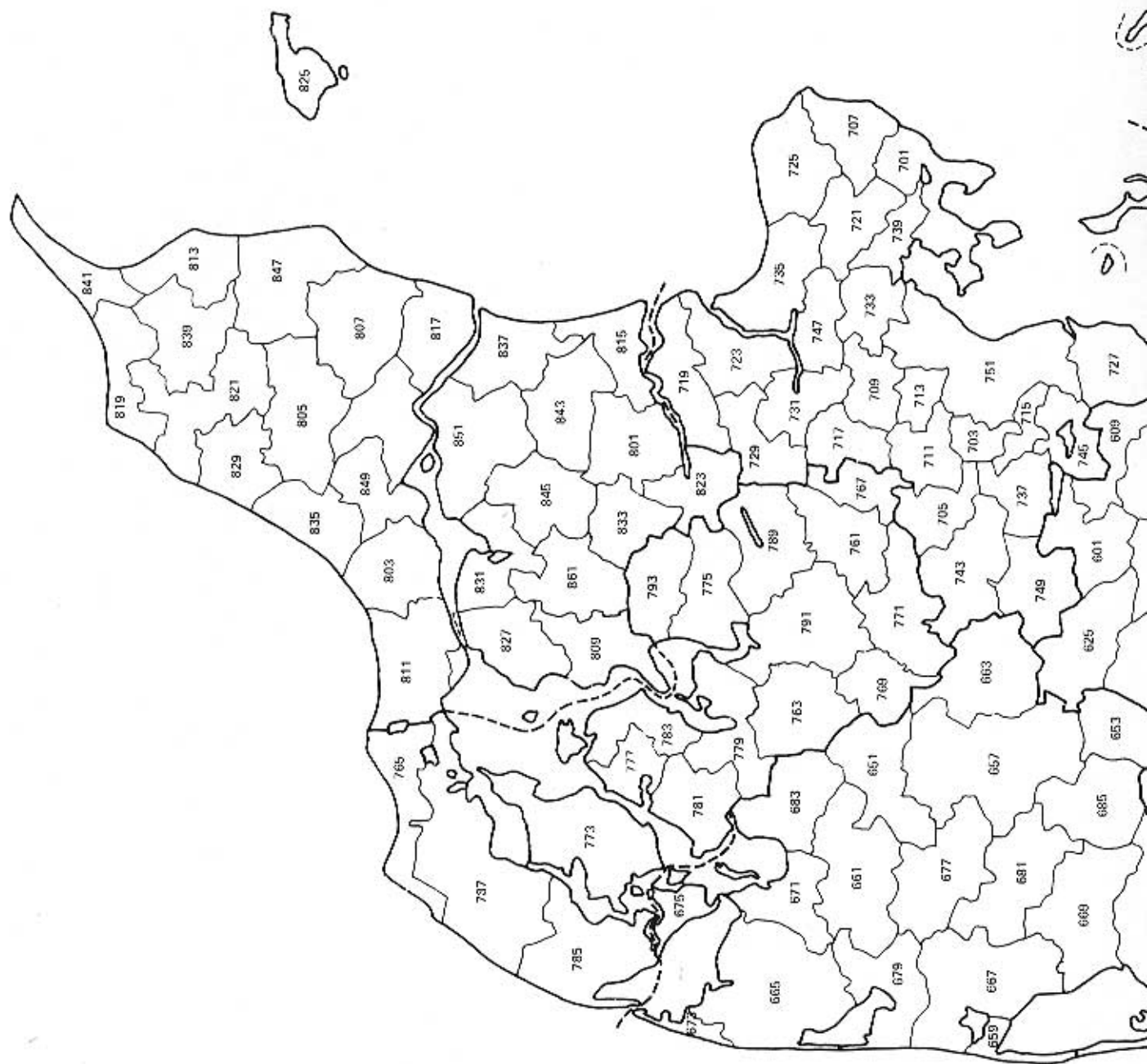
ISSN nr. 0107-2722
ISBN nr. 87-503-8675-1

Indhold

Miljøtilsyn 1989, beretning

Bilag

- Bilag 1 Tilsynsobjekter pr. årsværk
- Bilag 2 Gennemførelse af tilsyn med landbrug med erhvervsmæssigt dyrehold
- Bilag 3 Gennemførelse af tilsyn med kap. 5-virksomheder
- Bilag 4 Antal tilsynsbesøg pr. årsværk
- Bilag 5 Udviklingen i antal årsværk
- Bilag 6 Miljø- og Levnedsmiddelkontroldenhedernes andel i det totale antal årsværk
- Bilag 7 Antal årsværk i de enkelte amtskommuner til tilsyn med kap. 5-virksomheder, spildevandsanlæg og lossepladser
- Bilag 8 Antal årsværk i de enkelte amtskommuner til recipienttilsyn

Registreringsblad

Udgiver: Miljøstyrelsen, Strandgade 29, 1401 København K.

Serietitel, nr.: Orientering fra Miljøstyrelsen, nr. 7 1990

Udgivelsesår: 1990

Titel: Miljøtilsyn 1989

Undertitel:

Tilsynsberetningerne fra kommunerne, amterne og Miljøstyrelsen

Resumé:

Denne orientering rummer en sammenfattende oversigt over kommunernes og amtskommunernes miljøtilsyn i 1989. Oversigten bygger på tilsynsberetningerne fra de enkelte kommuner og amtskommuner og giver en række oplysninger om tilsynsopgavernes omfang, tilsynsmyndighedernes indsats og miljøstyrelsens vurdering heraf.

Emneord:

tilsyn; statistik; kommuner; amtskommuner

ISBN: 87-503-8675-1

ISSN: 0107-2722

Pris (inkl. 22% moms): 85,- kr.

Format: A4

Sideantal: 32 + 8 kortbilag i lomme

Md./år for redaktionens afslutning: september 1989

Oplag: 1450

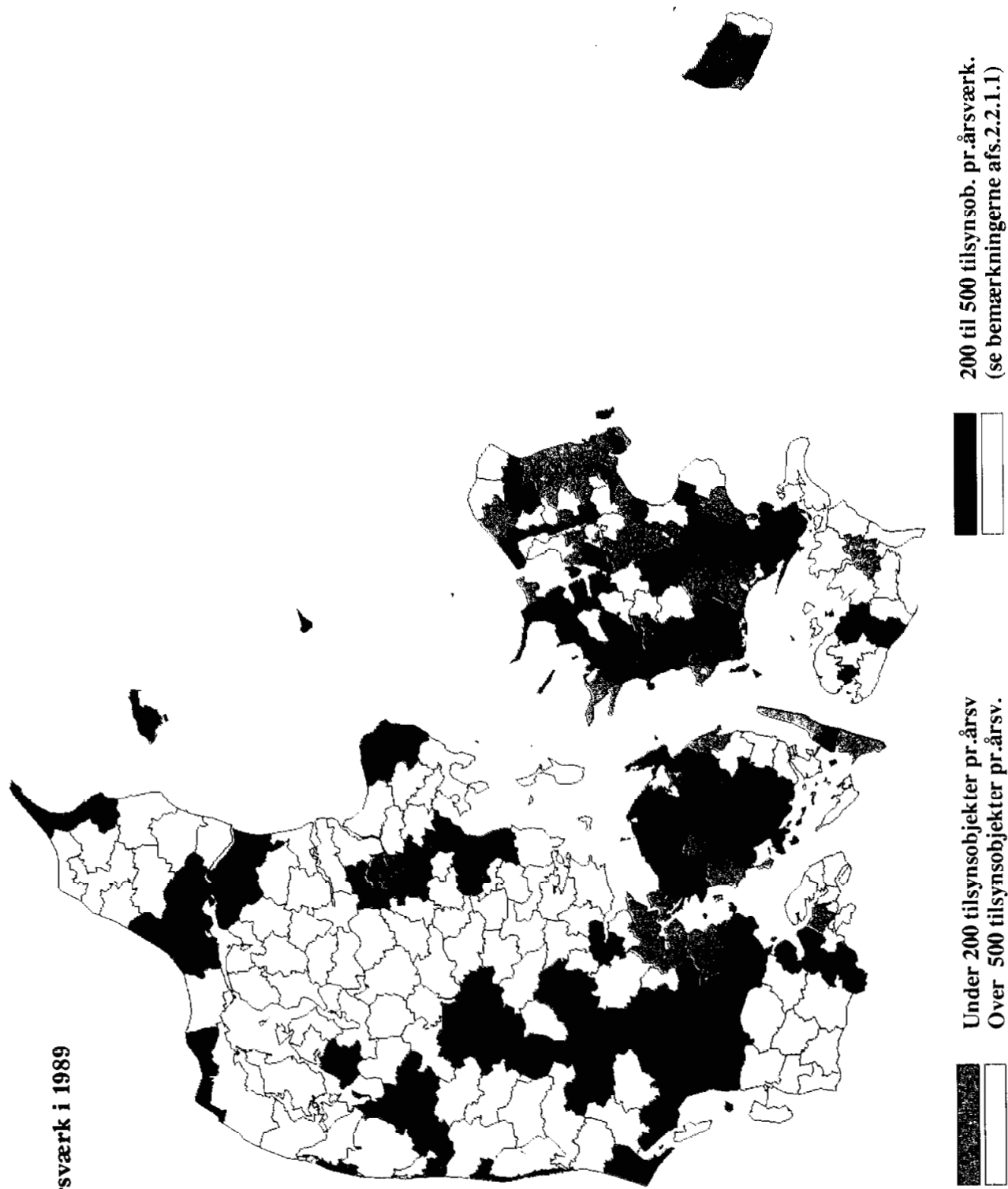
Andre oplysninger: Trykt på miljøpapir

Tryk: Scantryk, København

Bilag 1.

Antal tilsynsobjekter pr. årsværk i 1989

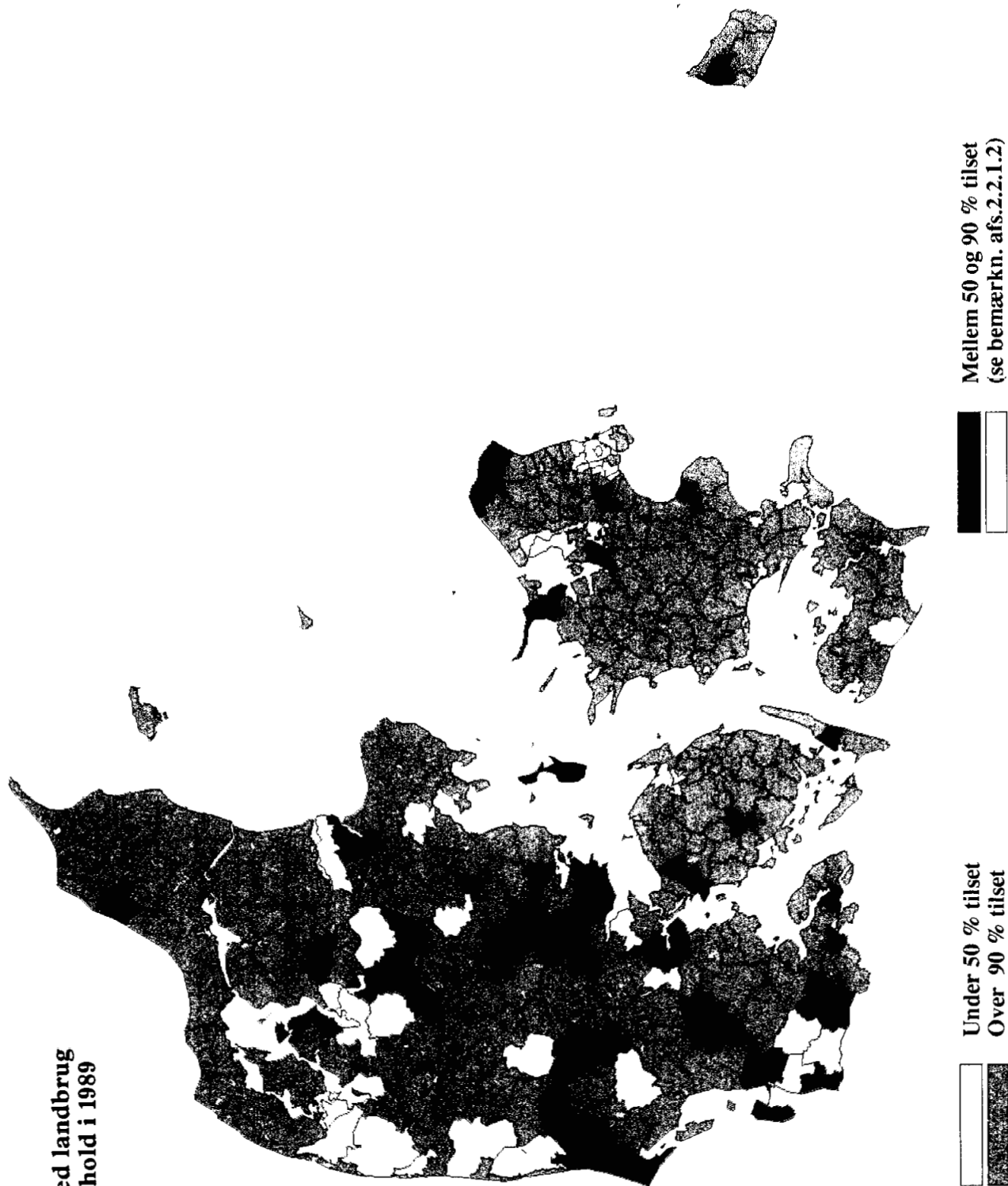
se kommentaren afsnit 2.2.1.1

Bilag 2.

Gennemførelse af tilsyn med landbrug
med erhvervsmæssigt dyrehold i 1989

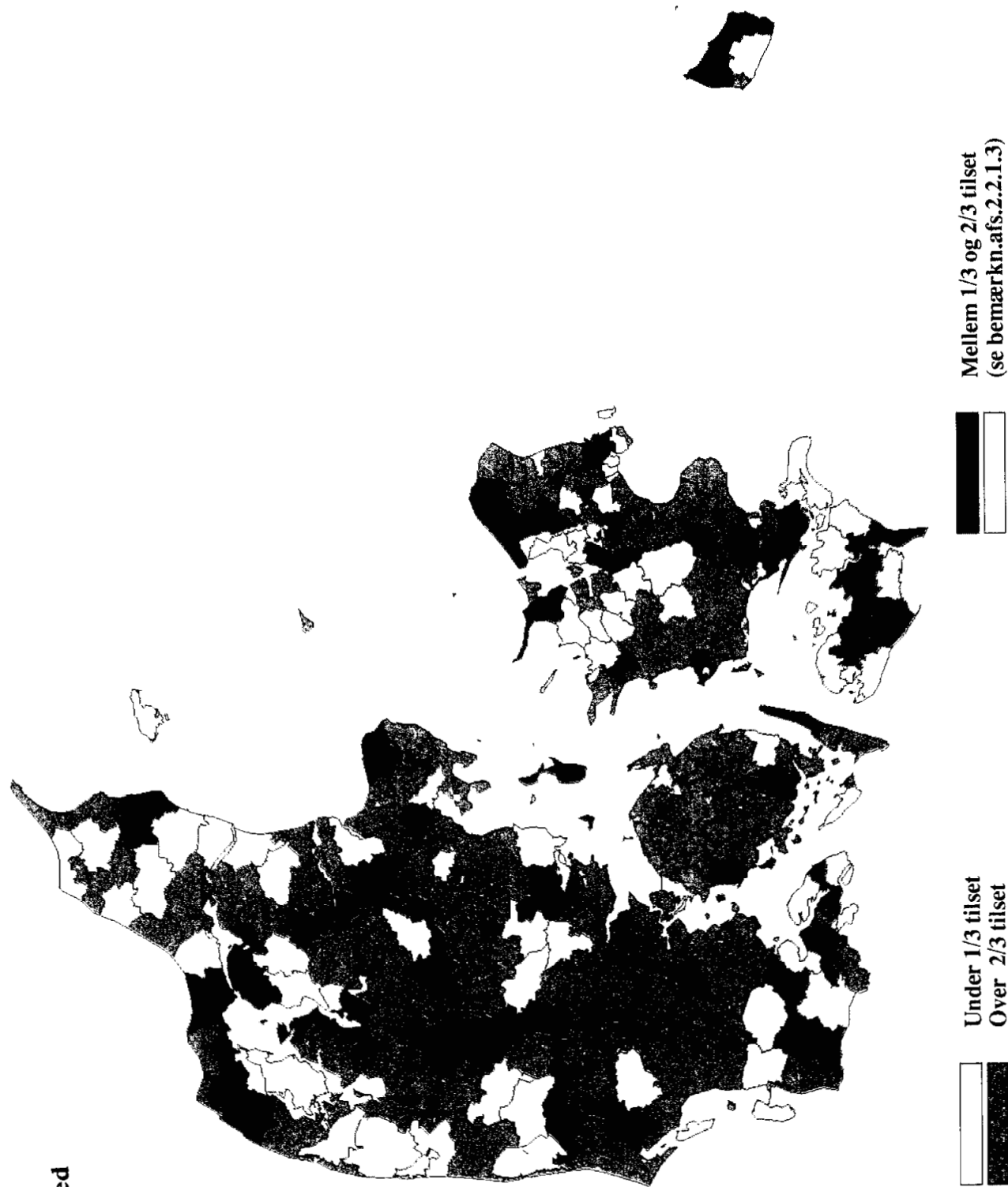
se kommentaren afsnit 2.2.1.2

Bilag 3.

Gennemførelse af tilsyn med
kap. 5-virksomheder i 1989

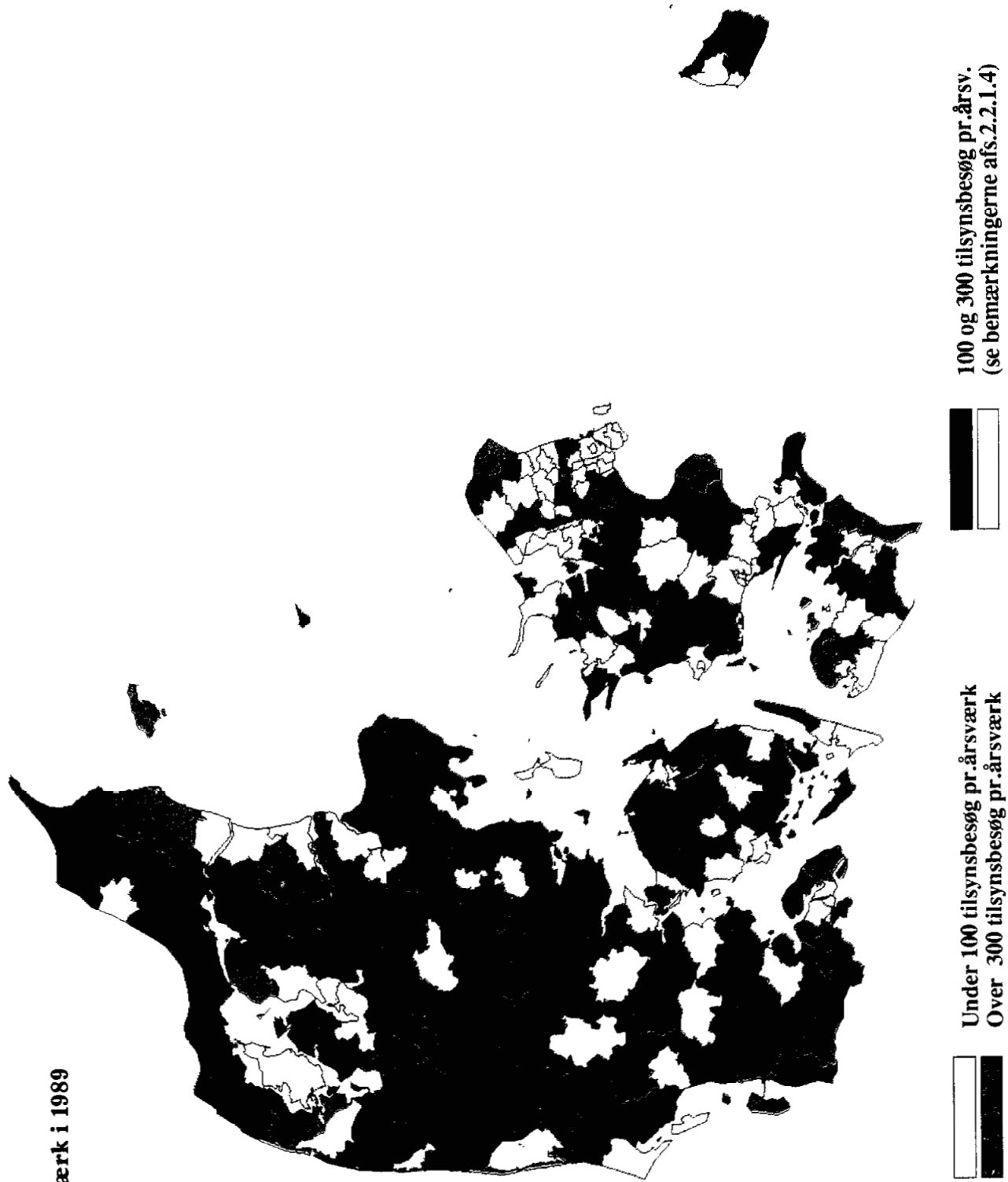
se kommentaren afsnit 2.2.1.3

Bilag 4.

Antal tilsynsbesøg pr. årsværk i 1989

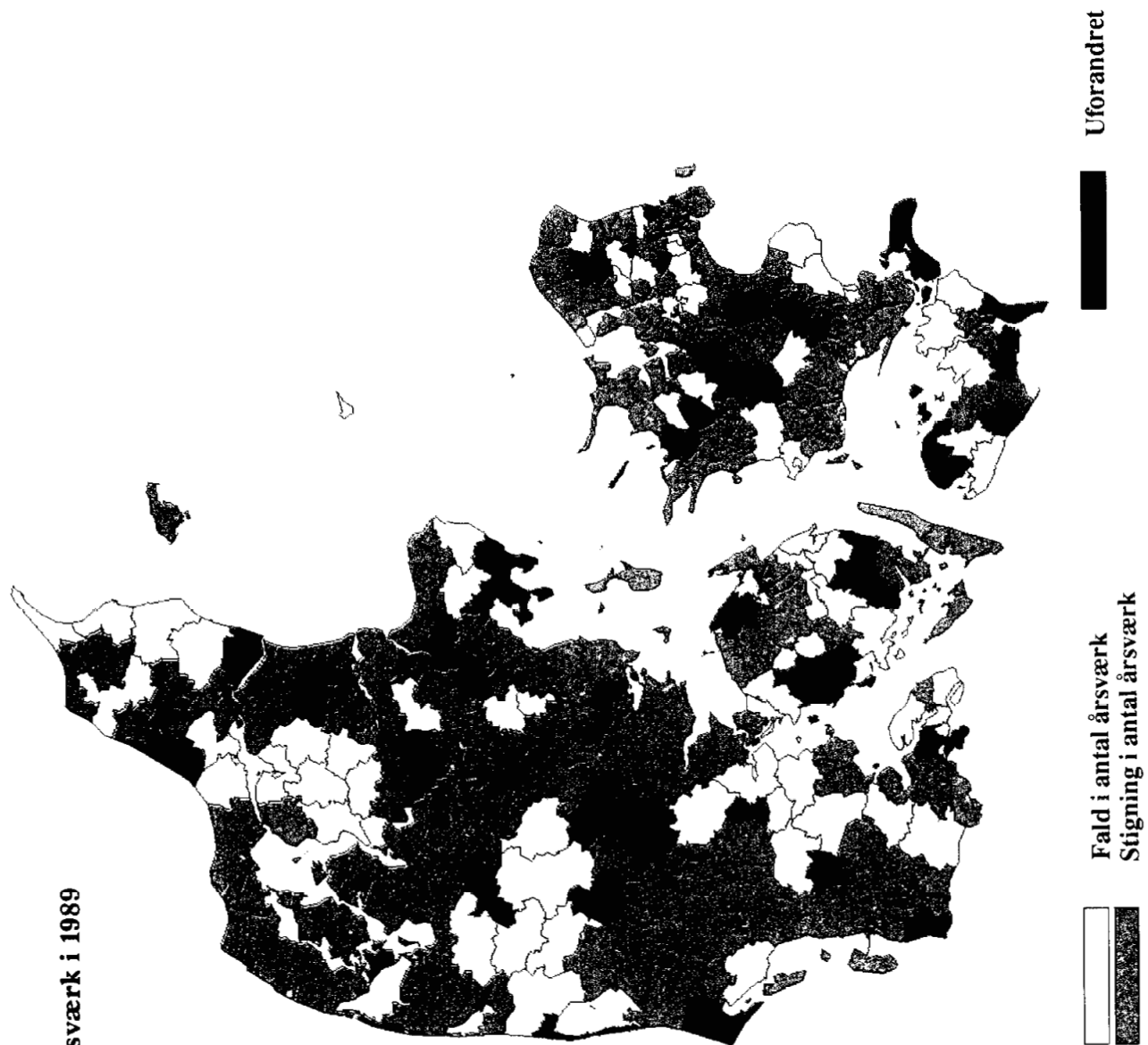
se kommentaren afsnit 2.2.1.4

Bilag 5.

Udviklingen i antallet af årsværk i 1989

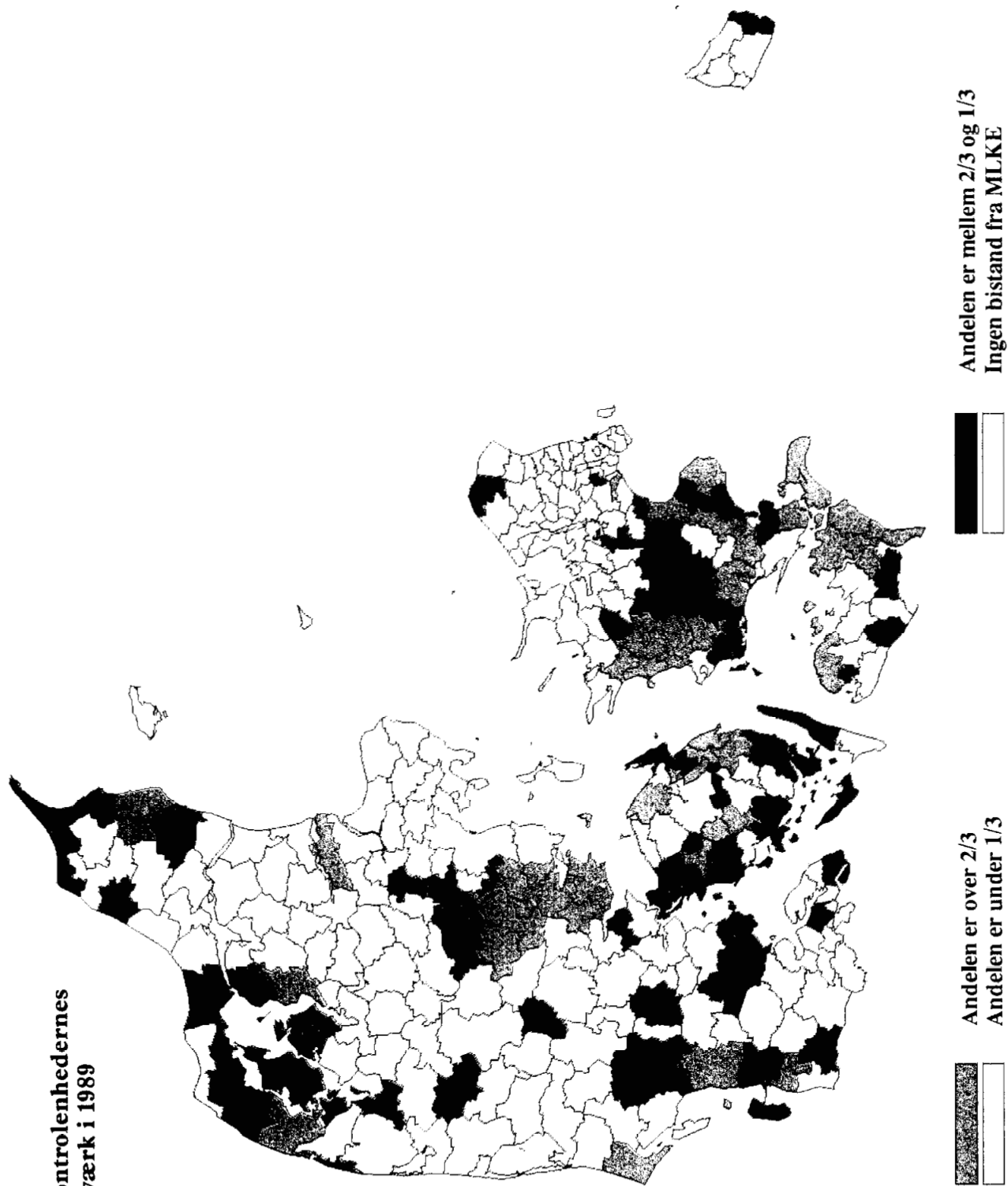
se kommentaren afsnit 2.2.1.5

Bilag 6.

Miljø- og Levnedsmiddelkontrolhernes
andel i det totale antal årsværk i 1989

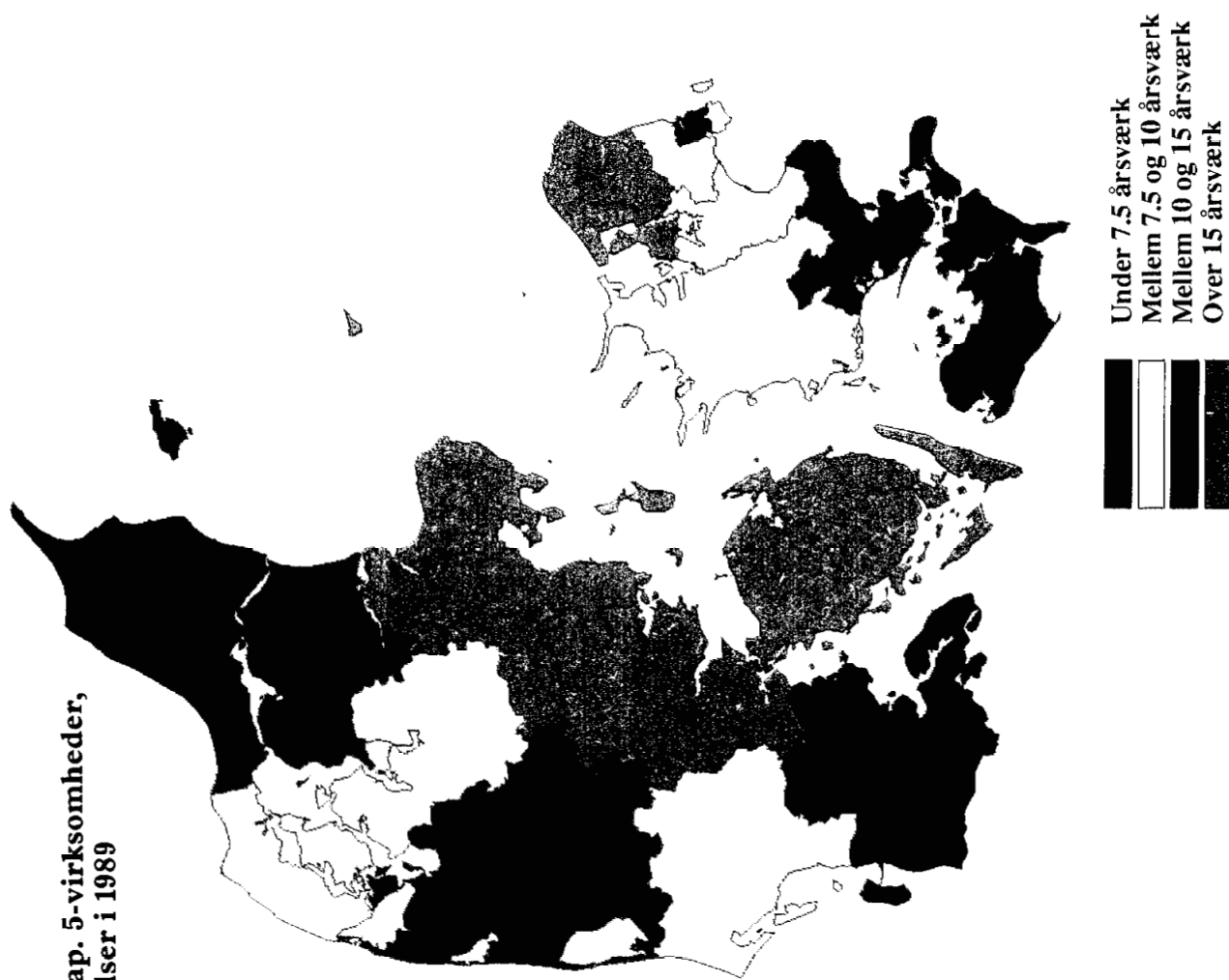
se kommentaren afsnit 2.2.1.6

Bilag 7.

Antal årsværk til tilsyn med kap. 5-virksomheder,
spildevandsanlæg og lossepladser i 1989

se kommentaren afsnit 3.2.1.1

Bilag 8.

Antal årsværk til recipienttilsyn i 1989

se kommentaren afsnit 3.2.1.2

Orientering fra Miljøstyrelsen

Nr. 7 1990

Miljøtilsyn 1989

**Tilsynsberetningerne fra
kommunerne, amterne og
Miljøstyrelsen**

**Miljøministeriet
Miljøstyrelsen**

Indhold

<u>1.</u>	<u>Indledning og sammenfatning</u>	5
<u>2.</u>	<u>Kommunernes miljøtilsyn</u>	7
2.1	Kommunernes miljøtilsyn Udviklingen på landsplan	8
2.1.1.	Tilsynsbesøg	8
2.1.2	Besøgte virksomheder	9
2.1.3	Resultatet af tilsynsindsatsen Reaktionerne	11
2.1.4	Resurserne Antal årsværk	13
2.2.	Kommunernes miljøtilsyn Udviklingen i de enkelte kommuner	15
2.2.1	Kommentarer til kortene på bilag 1-6	16
2.2.1.1.	Kommentarer til kortet på bilag 1 Tilsynsobjekter pr. årsværk	16
2.2.1.2	Kommentarer til kortet på bilag 2 Gennemførelse af tilsyn med land- brug med erhvervsmæssigt dyrehold	17
2.2.1.3	Kommentarer til kortet på bilag 3 Gennemførelse af tilsyn med kap. 5-virksomheder	17
2.2.1.4	Kommentarer til kortet på bilag 4 Antal tilsynsbesøg pr. årsværk	18
2.2.1.5.	Kommentarer til kortet på bilag 5 Udviklingen i antallet af årsværk	19
2.2.1.6.	Kommentarer til kortet på bilag 6 Miljø- og Levnedsmiddelkontrollen- hedernes andel i årsværk	20
<u>3.</u>	<u>Amtskommunernes miljøtilsyn</u>	20
3.1.	Amtskommunernes miljøtilsyn Udviklingen på landsplan	20
3.1.1.	Tilsynsbesøg	20
3.1.2.	Besøgte virksomheder	22
3.1.3	Resultater af tilsynsindsatsen Reaktionerne	23
3.1.4	Resurserne Antal årsværk	24
3.2	Amtskommunernes miljøtilsyn De enkelte amter	26
3.2.1	Kommentarer til kortene på bilag 7 og 8	26
3.2.1.1	Kommentarer til kortet på bilag 7 Antallet af årsværk i de enkelte amtskommuner til tilsyn med kap.	26

5-virksomheder, spildevandsanlæg
og lossepladser

3.2.1.2	Kommentarer til kortet på bilag 8 Antallet af årsværk i de enkelte amtskommuner til recipienttilsyn	27
---------	---	----

4.	<u>Miljøministeriets tilsyn</u>	27
----	---------------------------------	----

Bilag

Bilag 1	Tilsynsobjekter pr. årsværk
Bilag 2	Gennemførelse af tilsyn med landbrug med erhvervsmæssigt dyrehold
Bilag 3	Gennemførelse af tilsyn med kap. 5-virk- somheder
Bilag 4	Antal tilsynsbesøg pr. årsværk
Bilag 5	Udviklingen i antal årsværk
Bilag 6	Miljø- og Levnedsmiddelkontroldenhedernes andel i det totale antal årsværk
Bilag 7	Antallet af årsværk i de enkelte amtskom- muner til tilsyn med kap. 5-virksomheder, spildevandsanlæg og lossepladser
Bilag 8	Antallet af årsværk i de enkelte amtskommuner til recipienttilsyn

1. Indledning og sammenfatning

I gennemsnit over tre år mellem tilsynsbesøg på de mere forurenende virksomheder.

I kommunerne går der i gennemsnit over tre år mellem tilsynsbesøgene på de mere forurenende virksomheder.

Det er det samme niveau som i 1987 og 1988.

Et sådant gennemsnit er udtryk for, at mange kommuner har et tilsyn, der kommer hyppigere ud på tilsyn, men også at der en hel del kommuner, hvor der går langt mere end tre år mellem tilsynsbesøgene.

Tre år mellem tilsynsbesøgene er for længe.

Et niveau på over tre år mellem tilsynsbesøgene er ikke tilstrækkeligt til at sikre gode miljømæssige resultater. Tilsynsbesøg, som er så sjældne, er efter alle praktiske erfaringer ikke nok til at få virksomhederne til at handle i overensstemmelse med miljøkravene.

Det viser sig ved, at ca. hvert 3. tilsynsbesøg afslører miljøforhold, der giver anledning til henstillinger, påbud og lignende reaktioner.

Miljøtilsynet yder også service.

Miljøtilsynet er i øvrigt ikke bare en kontrolinstans. Tilsynet giver også vejledning til virksomhederne - f.eks. om, hvad miljøkravene konkret betyder for virksomheden. De fleste virksomheder har en positiv holdning til tilsynsspørgsmål og tager den vejledning til sig, som de kan få.

Mange kommuner må overveje, om tilsynet er tilstrækkeligt.

Imellem 50 og 70 kommuner er indsatsen i miljøtilsynet på forskellig måde af en sådan karakter, at der er grund til for kommunalbestyrelserne at overveje, om tilsynet nu også er grebet an på en forsvarlig måde.

Men i de fleste kommuner ligger forholdet mellem indsats og opgaver inden for rimelighedens grænser.

Prioritering, effektivisering.

I øvrigt er det i mange tilfælde muligt at styrke miljøtilsynet uden at bruge flere resurser. Det kan ske ved bedre prioritering og effektivisering.

Først og fremmest må opgavernes løsning - og dermed brugen af resurserne - prioriteres efter de miljømæssige krav. Her vejer de særligt forurenende virksomheder og landbruget tungt.

Småsager bør nedprioriteres.

Resurserne skal sættes ind her og ikke på klager over naboens hane eller andre sager, der nok kan være "store" i lokalsamfundet, men er små i en forureningsmæssig sammenhæng.

Miljøtilsynet
sker på virk-
somhederne.

For det andet skal tilsynet væk fra skrivebor-
dene og telefonerne og ud på virksomhederne.
Miljøtilsynet skal selv opsøge de forurenings-
tunge problemer og ikke alene lade klager fra
naboer styre tilsynsindsatsen.

Ser man på udviklingen i de enkelte kommuner
(bl.a. som vist på kortene bilag 1-6) ser det
ud til, at rigtig mange kommuner er godt med,
når det gælder planlægning og prioritering i
miljøtilsynet.

Men for en række kommuner ser det ud til, at
kommunalbestyrelsen bør overveje, om tilsyns-
indsatsen bør eller kan effektiviseres og pri-
oriteres bedre.

Hvilke kommuner
bør overveje
deres miljøtil-
syn.

Det gælder først og fremmest de kommuner, der i
løbet af 1987, 1988 og 1989 ikke har nået at
gennemgå kap. 5-virksomhederne og landbrugene .
Her er Miljøstyrelsen dog opmærksom på, at der
også kan have været gennemført tilsyn før 1.
januar 1987.

Det gælder de kommuner, hvor forholdet mellem
antallet af tilsynsbesøg og antallet af årsværk
enten er for lavt eller for højt* - hvor man
enten bliver på rådhuset eller har for travlt
på tilsynene.

Og det gælder endelig de kommuner, hvor antal-
let af årsværk til miljøtilsynet er faldet fra
1988 til 1989** - specielt hvis forholdet
mellem antal tilsynsobjekter og årsværk ligger
i den høje ende***.

Amtskommunernes
miljøtilsyn er
nu udbygget.

Amtskommunernes miljøtilsyn har fra 1988 til
1989 været under fortsat udvikling og må nu
anses for at være fuldt udbygget.

Recipienttilsynet lægger fortsat beslag på en
meget stor del af de resurser, som amtskommu-
nerne anvender til tilsyn. Selv om de i indbe-
retningerne er omregnet til årsværk, er der for
en meget stor dels vedkommende tale om udgifter

* Se bl.a. kortene på bilag 2 og 3 og
kommentarerne hertil i afsnit 2.2.1.2
og 2.2.1.3.

** se kortet på bilag 4 og kommentaren
i afsnit 2.2.1.4.

*** se kortet på bilag 5 og kommentaren
i afsnit 2.2.1.5.

**** se kortet på bilag 1 og kommentaren
i afsnit 2.2.1.1.

til analyser o.l. i form af fremmede tjenesteydelser m.v.

Tilsyn med kap. 5-virksomheder hvert andet år.

De kap. 5-virksomheder (inkl. lossepladser) og spildevandsanlæg, som amtskommunerne fører tilsyn med, kan i gennemsnit forvente et tilsynsbesøg hvert andet år eller hyppigere. For spildevandsanlæg gælder, at så godt som alle nu tilses hvert år.

Amtskommunerne fortsætter her med samme aktivitetsniveau som de to tidligere år.

Den grundige tilsynsindsats i amterne ser ud til at have givet miljømæssige resultater.

Tilsynet resulterer i færre miljømæssige problemer.

Antallet af henstillinger, påbud, forbud m.v. er faldet støt fra 1987 til 1989, selv om tilsynsindsatsen er forstærket.

Hvis antallet af reaktioner er et udtryk for de miljømæssige problemer ude på virksomhederne, bliver der færre miljømæssige problemer år for år på de virksomheder og anlæg, hvor amtskommunerne fører tilsynet.

Et aktivt miljøtilsyn kan altså godt betale sig.

2. Kommunernes miljøtilsyn

I 1989 har samtlige kommuner udarbejdet tilsynsberetninger og indsendt dem til Miljøstyrelsen.

To synsvinkler.

Miljøstyrelsen har i år lagt to synsvinkler på tilsynsberetningen, for det første: hvordan er tilstanden og udviklingen på landsplan, og for det andet: hvordan går det i de enkelte kommuner.

Ved hjælp af en række søjlediagrammer er kommunernes miljøtilsyn beskrevet på landsplan i afsnit 2.1. I afsnit 2.2 er tilstanden og udviklingen i de enkelte kommuner behandlet i form af kommentarer til de seks kort, der er bilagt denne redegørelse.

2.1 Udviklingen på landsplan

2.1.1 Tilsynsbesøg

Tilsynsbesøg
som mål for
indsatsen.

Tilsynsbesøget er centralt for miljøtilsynet. Hvis de tilsynsførende ikke kommer ud på virksomhederne, kan en nok så stor indsats være omsonst.

Derfor er mængden af tilsynsbesøg et godt mål for udviklingen i tilsynsindsatsen.

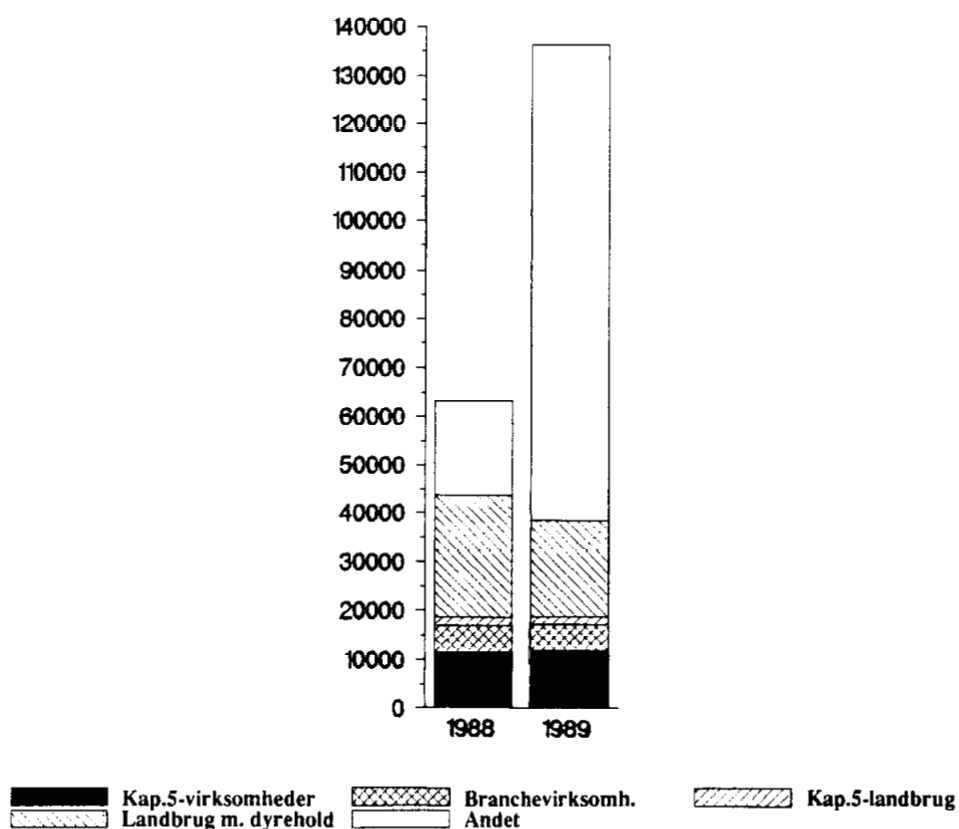
Ikke to tilsynsbesøg er ens. Et gennemgribende førstegangstilsyn adskiller sig på mange måder fra et rutinebesøg, hvor formålet er at se, om et enkelt vilkår nu er overholdt.

Det er et forhold, man må have med i betragtning, når man vurderer tilsynsindsatsen på baggrund af antallet af tilsynsbesøg.

I figur 1 viser søjlerne det samlede antal tilsynsbesøg, der er udført i samtlige kommuner. Den første søjle giver tallene for 1988, den næste for 1989.

De enkelte søjler er underopdelt i antallet af tilsynsbesøg på de enkelte virksomhedstyper:

Fig.1
Det samlede
antal til-
synsbesøg op-
delt på virk-
somhedstyper
for 1988 og
1989.

Stigende antal tilsynsbesøg i 1989, bl.a. på grund af nye opgørelsesmetoder.

I 1989 er der registreret over dobbelt så mange tilsynsbesøg som i 1988. Hele stigningen ligger i kategorien tilsynsbesøg på "Andet". Det hænger sammen med, at Miljøstyrelsen for 1989 har ændret opgørelsesmetoden, så tilsynsvirksomhed, der ikke var medregnet i 1988, nu er medregnet i 1989 - f.eks. tilsyn efter vandforsyningsloven, tilsyn med olietanke, tilsyn med spildevandsanlæg og en række bekendtgørelser m.v., der er henregnet under "Andet".

Udviklingen i landbruget.

Antallet af tilsynsbesøg på landbrug med erhvervsmæssigt husdyrhold er faldet fra 1988 til 89 med ca. 1/5. Årsagen er her, at mange kommuner i 1988 blev færdige med 1. runde af landbrugstilsynet.

Antallet af tilsynsbesøg på kap. 5-virksomheder er på landsplan uforandret fra 1988 til 1989.

På kortet på bilag 4 er antallet af tilsynsbesøg pr. anvendt årsværk opgjort for hver enkelt kommune i landet; se bemærkningerne til kortet i afsnit 2.2.1.4.

2.1.2 Besøgte virksomheder

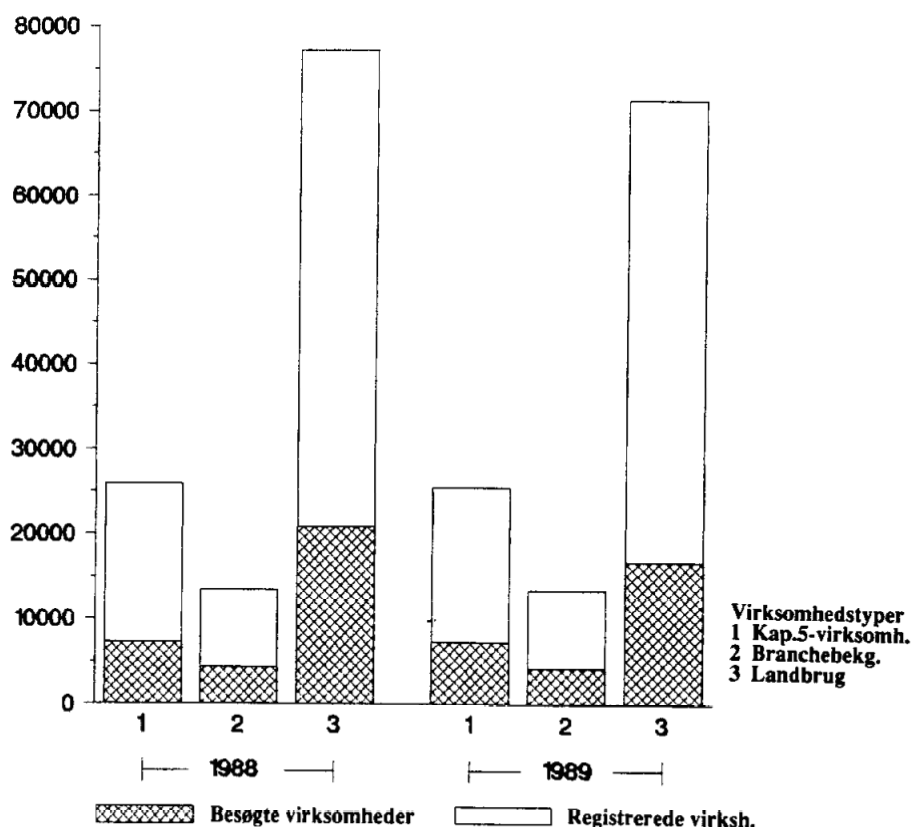
Forholdet mellem registrede og besøgte virksomheder.

Et stort antal tilsynsbesøg er kun udtryk for et tilstrækkeligt miljøtilsyn, hvis antallet af tilsynsbesøg står i rimeligt forhold til antallet af de virksomheder m.v., der skal føres tilsyn med.

Forholdet mellem antal besøgte virksomheder (d.v.s. virksomheder, der har modtaget et eller flere tilsynsbesøg) og antal registrerede virksomheder er opgjort på landsplan i fig 2.

I fig. 2 viser søjlerne forholdet mellem besøgte virksomheder og registrerede virksomheder. Der er tre søjler for h.h.v 1988 og 1989. I de tre søjler vises forholdet mellem antal registrerede virksomheder og besøgte virksomheder for forskellige virksomhedstyper.

Fig. 2
Antal besøgte virksomheder i forhold til antal registrerede for 1988 og 1989.

Over tre år mellem tilsynsbesøg på en kap. 5-virksomhed eller et landbrug.

Der er nu lidt over 25.000 kap. 5-virksomheder herhjemme, og af dem modtog mellem en trediedel og en fjerdedel tilsynsbesøg i 1989.

Set på landsplan er der således ingen udvikling fra 1988 til 1989 - der går fortsat i snit mellem tre og fire år, før en kap. 5-virksomhed modtager et tilsynsbesøg.

Faldet i antallet af registrerede landbrug fra 1988 til 1989 skyldes dels den almindelige strukturudvikling i dette erhverv, men også at registreringsarbejdet i takt med gennemførelsen af tilsynet er blevet mere præcist. Runde tal er nu afløst af egentlige registreringer.

Også for landbrugenes vedkommende går der i gennemsnit mellem tre og fire år mellem tilsynsbesøgene. Disse gennemsnitlige tal dækker dog - ligesom for kap. 5-virksomhederne - over store forskelle fra kommune til kommune.

På kortene bilag på 2 og bilag 3 er angivet, hvordan tilsynsarbejdet skrider frem m.h.t. disse to virksomhedstyper i de enkelte kommuner (se kommentarerne til bilag 2 og 3 i afsnit 2.2.1.2 og 2.2.1.3).

2.1.3 Resultatet af tilsynsindsatsen - reaktionerne.

Henstillinger m.v. er udtryk for konstatering af miljøproblemer.

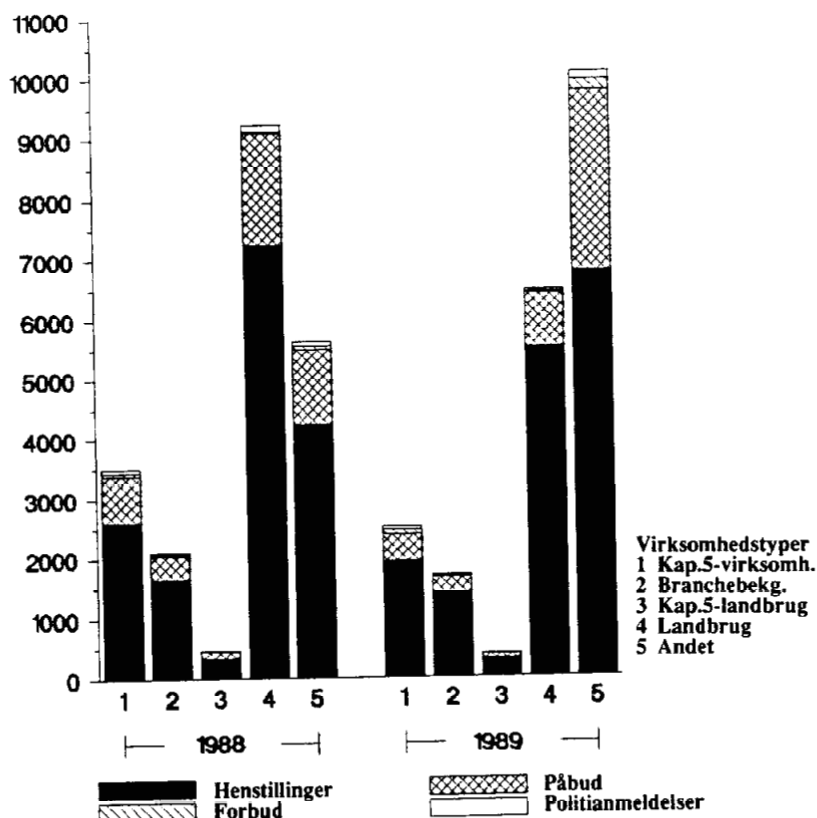
Man må gå ud fra, at når tilsynsmyndigheden tager henstillinger, påbud, forbud eller politianmeldelser i brug, ja så er det fordi, man har opdaget en overtrædelse af miljølovgivningen eller et miljømæssigt uacceptabelt forhold, der ligger over bagatelgrænsen.

På denne måde kan antallet af sådanne reaktioner give et billede af - i den takt det afdækkes gennem tilsynet - hvor mange virksomheder, der har problemer med miljøet.

At bruge tallet på reaktioner som et mål for antallet af de virksomheder og anlæg, hvor der er miljømæssige problemer, har to svagheder. For det første siges der kun lidt om problemernes miljømæssige tyngde; for det andet kan én og samme virksomhed godt have pådraget sig både en og flere henstillinger, påbud og politianmeldelser.

I fig. 3 viser de første fem søjler antallet af reaktioner for hver af de fire virksomhedskategorier + "andet" i 1988; de fem næste de samme oplysninger for 1989. Hver søjle er inddelt efter reaktionernes art; om der er tale om henstillinger, påbud m.v.

Fig. 3
Antal reaktioner overfor de forskellige virksomhedstyper for 1988 og 1989.

Landbrugstilsynet aftrap-
pet.

I 1988 var mange kommuners tilsynsindsats koncentreret om landbrugstilsynet. Dette afspejler sig i det antal problemer, som tilsynet afdækkede her, og som i fig. 3 optræder som reaktioner i gruppen landbrug med erhvervsmæssigt dyrehold.

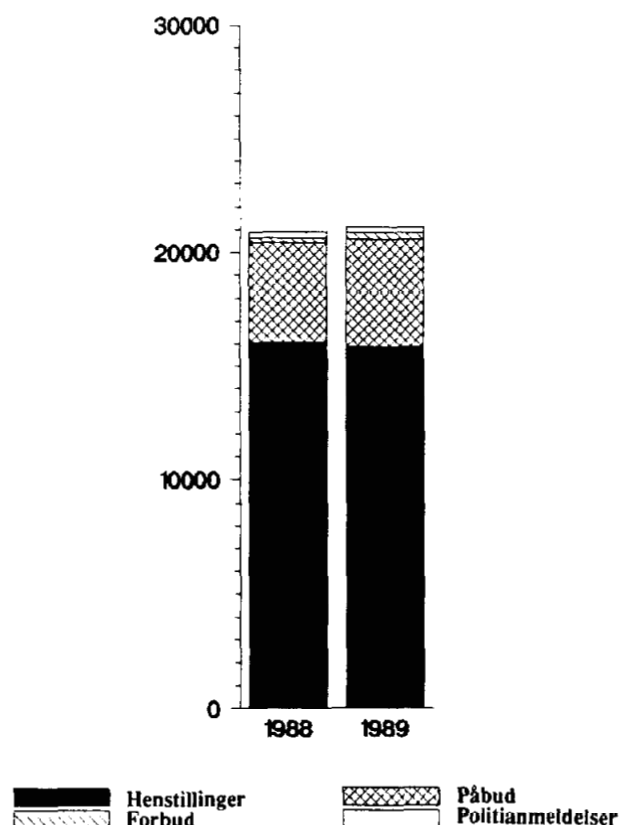
I 1989 var landbrugstilsynet afsluttet i mange kommuner - derfor det markante fald i reaktioner som følge af landbrugstilsyn.

Ændret opgørelsesmetode årsag til stigningen i "andet" i 1989.

I 1989 modvirkes denne nedadgående bevægelse imidlertid af en stigning i reaktioner i gruppen "Andet" - en stigning, der hænger sammen med de ændrede opgørelsesmetoder, men vel også til en vis grad som følge af en omprioritering af tilsynsindsatsen i kommunerne.

Disse to bevægelser udligner stort set hinanden, som det fremgår af fig. 4, hvor de samlede reaktioner (henstillinger, påbud, forbud og politianmeldelser) vises for 1988 og 1989.

Fig. 4
Det samlede antal reaktioner i 1988 og 1989.

Udviklingen fra 1988 til 1989 fremtræder således stabil. Der er på landsplan i begge årene konstateret miljømæssige problemer i forbindelse med tilsyn på virksomheder og anlæg m.v. ca. 20.000 gange.

Sammenholdes antallet af besøgte virksomheder (fig. 2) med oplysningerne i fig. 3 om reaktio-

nerne, kan man - med de forbehold der må tages, når antallet af reaktioner sættes lig antallet af virksomheder med miljømæssige problemer - danne sig et indtryk af, hvor mange gange "der er bid" i forbindelse med miljøtilsyn.

Hver tredje tilset virksomhed har miljøproblemer.

For kap. 5-virksomheder ser det ud til, at det på landsplan er ca. hver tredje virksomhed, der bliver tilset, hvor tilsynet konstaterer et miljømæssigt problem af en sådan karakter, at det giver anledning til en henstilling, et påbud, forbud eller politianmeldelse.

For landbrug med erhvervsmæssigt husdyrhold er billedet det samme - også på ca. hvert tredje brug, der bliver tilset, bliver der konstateret miljøproblemer.

2.1.4 Resurserne - antal årsværk

Stigende antal årsværk.

I 1989 blev der i kommunerne anvendt 480.8 årsværk til tilsynsopgaver mod 425.3 årsværk i 1988.

Væsentlig grund til stigning er den ændrede opgørelsesmåde.

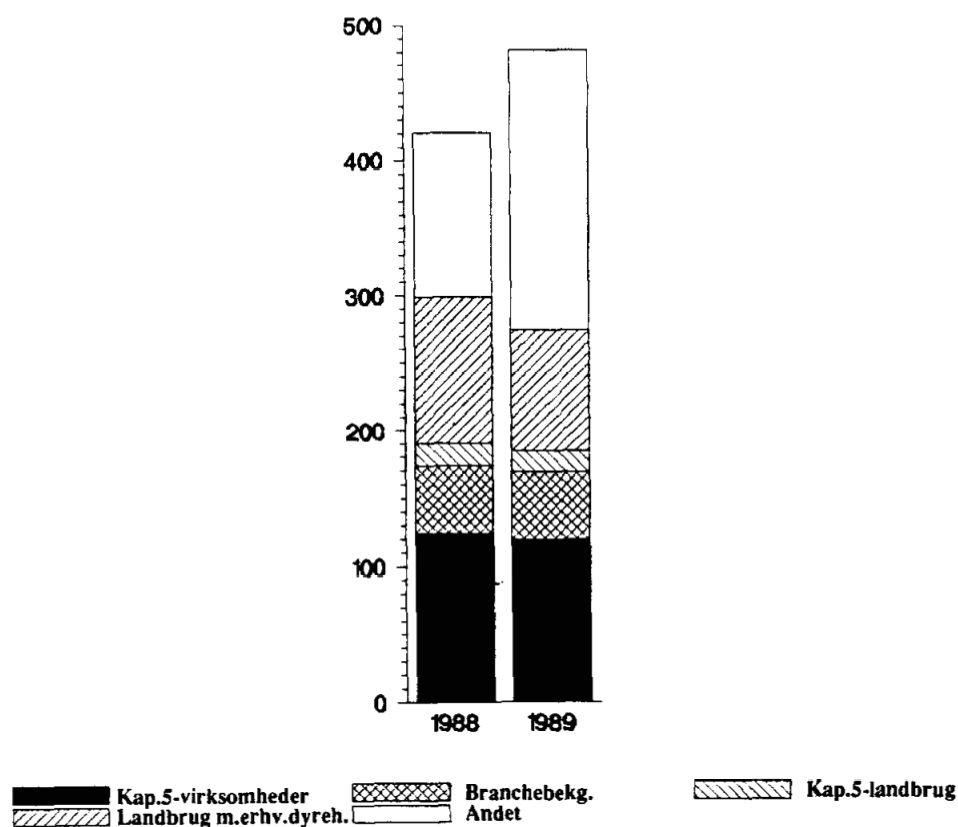
Disse tal på landsplan dækker selvfølgelig over store forskelle kommunerne imellem (se kortet på bilag 5 og kommentarerne hertil i afsnit 2.2.1.5.

Meget tyder på, at stigningen fra 1988 til 1989 hovedsagelig skyldes den ændrede opgørelsesmåde, og at kommunernes resurseforbrug til miljøtilsyn på landsplan stort set er stagnerende.

I fig. 5 er vist, hvilke tilsynsopgaver de anvendte årsværk er anvendt til.

Søjlerne i fig. 5 viser - for hhv. 1988 og 89 - hvor mange årsværk der er anvendt til tilsyn med kap. 5-virksomheder, virksomheder omfattet af branchebekendtgørelser osv. Tallene er for samtlige kommuner.

Fig. 5
Årsværk for-
delt på til-
synsopgaver.

Reduktion i
landbrugstil-
synet.

Tilsynet med landbrugsejendomme med husdyrhold
vejer ikke så tungt i 1989 som i 88 - mange
kommuner har afsluttet 1. runde og bruger nu
ressurserne til andre opgaver.

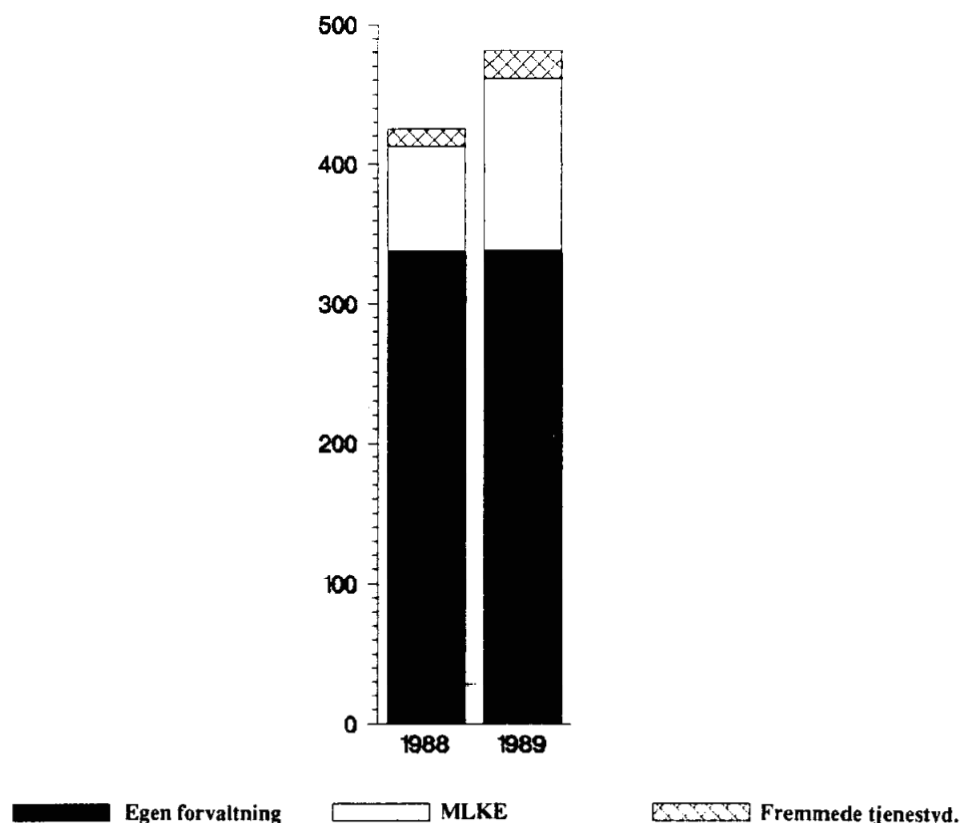
En del af disse resurser finder vi nu under
"Andet", men en stor del af stigningen her må
tilskrives de ændrede opgørelsesmetoder.

Miljø- og
Levnedsmiddel-
kontrolenheder
varetager til-
synsopgaver.

En del af kommunernes tilsynsopgaver bliver
varetaget af Miljø- og Levnedsmiddelkontrol-
enhederne eller gennem fremmede tjenesteydelser.
Ellers stammer årsværkene fra kommunens egen
forvaltning.

Fig. 6 viser udviklingen på landsplan fra 1988
til 1989 m.h.t. fordelingen af årsværk mellem
egen forvaltning, MLKE og fremmede tjenestey-
delser.

Fig. 6
MLKE'ernes
andel i til-
synsårsværk.

MLKE'erne
har en sti-
gende andel i
tilsynet.

Set på landsplan ligger hele stigningen i årsværk fra 1988 til 89 i Miljø- og Levnedsmiddelkontrolenhederne. Det stemmer godt overens med, at der er anvendt flere årsværk til tilsyn med "Andet" i 1988 end i 1989 (se fig. 5). Miljø- og Levnedsmiddelkontrolenhederne løser ofte tilsynsopgaver for kommunerne, der kræver laboratoriekapacitet, og en lang række af sådanne opgaver falder ind under "Andet".

En del af den stigende tilsynsindsats under "Andet" skyldes omprioriteringer, men størstedelen skyldes nok den ændrede opgørelsesmåde.

2.2 Kommunernes miljøtilsyn - udviklingen i de enkelte kommuner

Kortene på bilag 1-6 giver oplysninger om de enkelte kommuner.

Ved hjælp af kortene på bilag 1 til 6 kan man danne sig et indtryk af tilsynsindsatsen i den enkelte kommune og sammenligne denne med andre.

Til hvert kort er der i dette afsnit givet nogle kommentarer. Kommentarerne drejer sig dels om, hvad man kan aflæse af kortet og uddybende oplysninger i øvrigt.

Hvert kort er trykt i tre farver, og det er de samme tre farver - gult, rødt og grønt, der går igen.

Hvad betyder farverne på kortet?

Når de kommuner, hvor antallet af årsværk er faldet, er gule og de, hvor antallet er steget, har en grøn farve, så er det selvfølgelig ikke helt tilfældigt, at netop de farver er valgt.

Men på kortet, der viser Miljø- og Levnedsmiddelkontrollenhedernes andel i det totale antal årsværk, kan man ikke lægge en tilsvarende tolkning ind i farvebrugen.

Man skal være forsigtig med at lægge en vurdering ind i brugen af farver på kortene.

2.2.1 Kommentarer til kortene på bilag 1 til 6

Kortet på bilag 1. Tilsynsobjekter pr. årsværk.

2.2.1.1 Kommentarer til kortet på bilag 1: Tilsynsobjekter pr. årsværk. Kortet viser, hvor mange kap. 5-virksomheder, branchebekendtgørelsesvirksomheder og landbrug (incl. kap. 5-landbrug.), der er i kommunerne i forhold til det antal årsværk, der anvendes til tilsyn med disse virksomheder.

Kortet viser altså noget om, hvordan resurserne er i forhold til opgaven.

I den grønne kategori skal 48 kommuner føre tilsyn med 11.877 virksomheder med 89.7 årsværk. Det er 132 virksomheder pr. årsværk i gennemsnit.

I den røde kategori skal 104 kommuner føre tilsyn med 41.304 virksomheder med 120.4 årsværk; det er 343 virksomheder pr. årsværk i gennemsnit.

I den gule kategori skal 120 kommuner føre tilsyn med 57.408 virksomheder med 63.9 årsværk. Det er 898 virksomheder pr. årsværk i gennemsnit.

I Fanø, Rudbjerg og Slangstrup kommuner anvender man under 0.1 årsværk til disse tilsynsbesøg - det regnes derfor som 0. Kommunerne er derfor på kortet angivet med hvidt.

Man skal være opmærksom på, at kortet ikke siger noget om, hvor mange virksomheder der rent faktisk er i kommunen.

Kortet viser forholdet mellem årsværk og antal registrerede virksomheder; altså størrelsesforholdet mellem resurse og tilsynsopgave, hvad enten opgaven er stor eller lille.

Hvis en kommune anvender under ét årsværk til tilsyn med disse virksomheder, kan den godt være i den grønne eller gule kategori, uden at der er under 200 eller over 500 virksomheder registreret i kommunen (se nærmere under kommentaren til kortet på bilag 4).

Kortet på bilag 2.
Tilsyn med landbrug med erhvervsmæssigt dyrehold.

2.2.1.2 Kommentarer til kortet på bilag 2: Gennemførelse af tilsyn med landbrug med erhvervsmæssigt dyrehold. Kortet viser summen af antal besøgte landbrug for årene 1987, 1988 og 1989 sat i forhold til antallet af registrerede landbrug med erhvervsmæssigt dyrehold i 1989.

Kortet på bilag 2 viser altså, hvor langt kommunerne er med tilsynet på landbrug.

Man må være opmærksom på, at en del kommuner har påbegyndt landbrugstilsynet før 1. januar 1987 - der kan således have været tilsynsbesøg før denne dato.

Men i så fald ville det være tre eller flere år siden de pågældende brug havde modtaget tilsynsbesøg - og det i en periode, hvor en række betydningsfulde regulerende bestemmelser er trådt i kraft (husdyrgødnings-reglementet).

I de gule kommuner - 19 - er der i 1989 registreret 6.871 landbrug; i treårsperioden har 2254 af disse modtaget tilsyn.

I de røde kommuner - 38 - er der i 1989 registreret 13.496 landbrug; i treårsperioden har 9651 af disse modtaget tilsyn.

I de grønne kommuner - 209 - er der i 1989 registreret 46.051 landbrug; i treårsperioden er der besøgt 79.999 landbrug (altså mange landbrug mere end en gang).

Ni kommuner - alle i hovedstadsområdet - angiver, at der ikke findes landbrug med erhvervsmæssigt dyrehold i kommunen. Disse er markeret med hvidt.

Selvom der kun er lidt over 50 kommuner, hvor tilsynet ikke er nået igennem landbrugene i treårsperioden 1987 - 1989 drejer det sig i alt om ca. 8.500 landbrug eller over 10% af de registrerede landbrug med erhvervsmæssigt dyrehold.

Hvor mange af disse, der er tilset i perioden op til 1. januar 1987 kan ikke oplyses.

Kortet på bilag 3.
Tilsyn med

2.2.1.3 Kommentarer til kortet på bilag 3. Gennemførelse af tilsyn med kap. 5-virksomheder. Kortet viser summen af antal besøgte kap. 5-virksomheder for årene 1987, 88 og 89 sat i

kap. 5-virk-
somheder.

forhold til antallet af registrerede kap. 5-
virksomheder i 1989.

På samme måde som på bilag 2 viser kortet på
bilag 3 altså, hvor langt kommunerne er kommet
med tilsynet med kap. 5-virksomhederne.

Selv om nogle kommuner har ført tilsyn med et
antal virksomheder før 1. januar 1987, så viser
kortet i hvert fald, hvor mange virksomheder
kommunen har nået i de tre år.

I de 59 gule kommuner er der registreret 4439
kap. 5-virksomheder, og 876 har modtaget tilsyn
i treårsperioden.

I de 69 røde kommuner er der registreret 7.207
virksomheder, og 3.911 har modtaget tilsyn i
treårsperioden.

I de 144 grønne kommuner er der registreret
13.911 virksomheder, og 15.414 har modtaget
tilsyn; d.v.s. mange kap. 5-virksomheder i
disse kommuner er blevet besøgt mere end én
gang i løbet af treårsperioden.

To kommuner har ikke angivet nogle kap. 5-besøg
i de tre år. En kommune - Læsø - har ingen re-
gistrerede kap. 5-virksomheder. Disse kommuner
er angivet med hvidt.

Kortet på bi-
lag 4.
Antal tilsyns-
besøg pr. års-
værk.

2.2.1.4 Kommentarer til kortet på bilag 4: An-
tal tilsynsbesøg pr. årsværk. Kortet viser,
hvor mange tilsyn der blev udført af ét årsværk
i 1989. Det drejer sig alene om tilsyn på kap.
5-virksomheder, virksomheder, der er omfattet
af branchebekendtgørelse og landbrug (inkl.
kap. 5-landbrug).

Groft taget viser kortet, hvordan kommunerne
har brugt sine resurser på dette område, eller
hvor effektivt tilsynet er - kommer medarbej-
derne ud på tilsyn eller bliver de på rådhuset?

Man skal imidlertid være opmærksom på to ting:

For det første: et tilsynsbesøg kan være mange
ting, spændende fra et kort visit til en grun-
dig gennemgang.

For det andet: nogle tilsyn kræver flere re-
surser end andre; man kan derfor nå færre af
disse med den samme indsats. Det gælder f.eks.
kap. 5-virksomheder, hvor tilsynet i alminde-
lighed vil være mere resursekrævende end tilsyn
på landbrug.

I den gule kategori udfører 76 kommuner 6.526
tilsynsbesøg med 102.6 årsværk. Det er i gen-
snit 63.6 tilsyn pr. årsværk.

I den røde kategori udfører 161 kommuner 26.078 tilsynsbesøg med 157.7 årsværk. Det er i gennemsnit 165.4 tilsyn pr. årsværk.

I den grønne kategori udfører 35 kommuner 5.825 tilsynsbesøg med 13,8 årsværk. Det er i gennemsnit 422 tilsyn pr. årsværk. Her har man travlt!

I Fanø, Rudbjerg og Slangstrup kommuner anvender man under 0.1 årsværk til disse tilsynsbesøg - det regnes derfor som 0. Kommunerne er derfor på kortet angivet med hvidt.

Man må være opmærksom på, at kortet på bilag 4 ikke siger noget om, hvor mange tilsynsbesøg der rent faktisk er udført i kommunen.

Kortet viser forholdet mellem antallet af tilsynsbesøg og antallet af årsværk, der er brugt på disse tilsynsbesøg. Det er altså intensiteten i tilsynet - stort eller lille.

Kortet på bilag 5.
Udviklingen i antal årsværk.

2.2.1.5 Kommentarer til kortet på bilag 5: Udviklingen i antallet af årsværk. Kortet viser, i hvilke kommuner der fra 1988 til 1989 er sket en stigning eller et fald i det totale antal årsværk anvendt til miljøtilsyn.

I 68 kommuner er antallet af årsværk samlet faldet fra 132.6 i 1988 til 96.5 i 1989, d.v.s. med 36.1 årsværk.

I 53 kommuner er antallet uforandret: i alt 51.4 årsværk.

-
- * Selv om en kommune ligger i gruppen 100-300 tilsynsbesøg pr. årsværk, er der ikke nødvendigvis udført mellem 100 og 300 tilsynsbesøg. Det hænger sammen med, at mange kommuner anvender under 1 årsværk til de omhandlede tilsyn.

Eksempel: Sydfalster kommune anvendte i 1989 0.1 årsværk til 42 tilsynsbesøg - regnes dette om til et helt år, giver det en placering i den grønne kategori, selv om der rent faktisk ikke blev udført over 300 tilsynsbesøg i kommunen.

I Jægerspris kommune anvender man 0.2 årsværk til 13 tilsynsbesøg - det giver en placering i den gule kategori (under 100 tilsynsbesøg pr. årsværk)

Men alt andet lige har Sydfalster kommune ført et mere aktivt tilsyn end Jægerspris kommune, selv om ingen har været over 100 tilsynsbesøg.

I 154 kommuner er antallet af årsværk samlet steget fra 241.3 i 1988 til 332.9 i 1989, d.v.s. en stigning på 91.6 årsværk.

På trods af, at der i forbindelse med opgørelsen for 1989 blev inddraget nye arbejdsfelter, har et temmeligt stort antal kommuner alligevel haft et fald i antallet af årsværk!

Kortet på bilag 6.
MLKE'ernes andel i tilsynsopgaven.

2.2.1.6 Kommentarer til kortet bilag 6: Miljø- og Levnedsmiddel-kontrolenhedernes andel i det totale antal årsværk. Kortet viser, hvor stor en andel af det samlede antal årsværk til tilsyn i de enkelte kommuner, der stammer fra Miljø- og Levnedsmiddelkontrolenhederne.

3. Amtskommunernes miljøtilsyn

Tilsyn med kap. 5-virksomheder, spildevandsanlæg, lossepladser og recipienter.

Amtskommunerne fører tilsyn med en række særligt forurenende virksomheder, spildevandsanlæg og generelt med forureningstilstanden i omgivelserne.

M.h.t. den sidstnævnte tilsynsopgave vejer recipienttilsynet (tilsynet med vandløb, søer og de kystnære farvande) tungt.

Ved hjælp af en række søjlediagrammer og tabeller er amtskommunernes miljøtilsyn beskrevet på landsplan i afsnit 3.1.

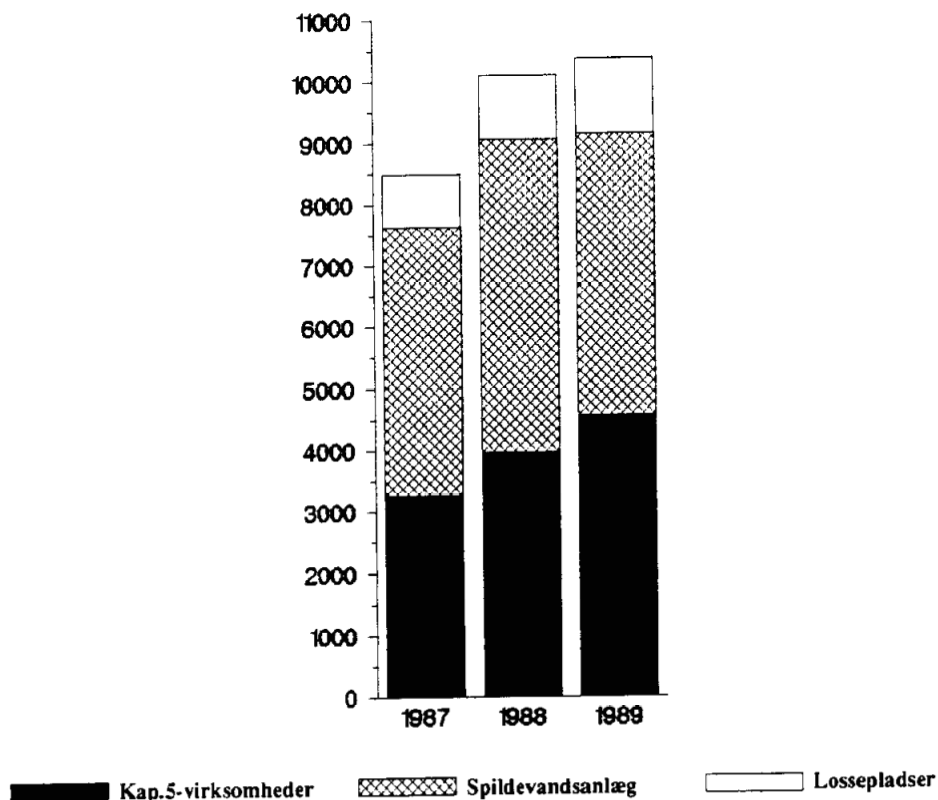
På kortene i bilag 7 og 8 er resurseforbruget til tilsyn for de enkelte amtskommuner med h.h.v. særligt forurenende virksomheder m.v. og recipienttilsynet vist.

3.1 Udviklingen på landsplan

3.1.1 Tilsynsbesøg

Udviklingen i amtskommunernes tilsynsbesøg på kap. 5-virksomheder, spildevandsanlæg og lossepladser er vist på fig. 7.

Fig. 7
Antal tilsyns-
besøg fordelt
på virksomheds-
type. Årene
1987, 1988 og
1989.

Antallet af
tilsynsbesøg
er steget i
1989.

Mængden af tilsynsbesøg er steget støt siden 1987. Når udviklingen fra 1988 til 1989 flader lidt af, hænger det sammen med, at antallet af spildevandsanlæg er faldet i samme periode (se fig. 8).

For den anden store amtskommunale tilsynsopgave - recipienttilsynet - har tilsynsbesøgene en noget anden karakter.

Her er der tale om prøvetagning på en række prøvestationer ved vandløb, søer og kyster.

Disse prøver udtages i overensstemmelse med et prøvetagnings-program; det betyder, at prøver udtages på de enkelte prøvestationer med forskellig hyppighed og underkastes analyser af forskellig grad.

Stigning i
aktiviteten i
recipienttil-
synet.

Dette forhold har betydning ved en vurdering af tallene i tabel 1.

Tabel 1 Antal prøve- stationer og antal prøver i 1988 og 1989		Antal prøvest.		Antal prøver	
		1988	1989	1988	1989
	Vandløb	12438	14472	20870	27127
	Søer	583	820	3756	4760
	Kyststrækninger	1407	1785	6846	11523
	I alt	14428	17077	31472	43410

3.1.2 Besøgte virksomheder

Kap. 5-virk-
somheder får
synsbesøg
hvert andet
år.

De kap. 5-virksomheder, som amtskommunerne fø-
rer tilsyn med, modtager i gennemsnit ét til-
besøg ca. hvert andet år - sådan har det været
siden 1987, selv om antallet af kap. 5-virk-
somheder er steget.

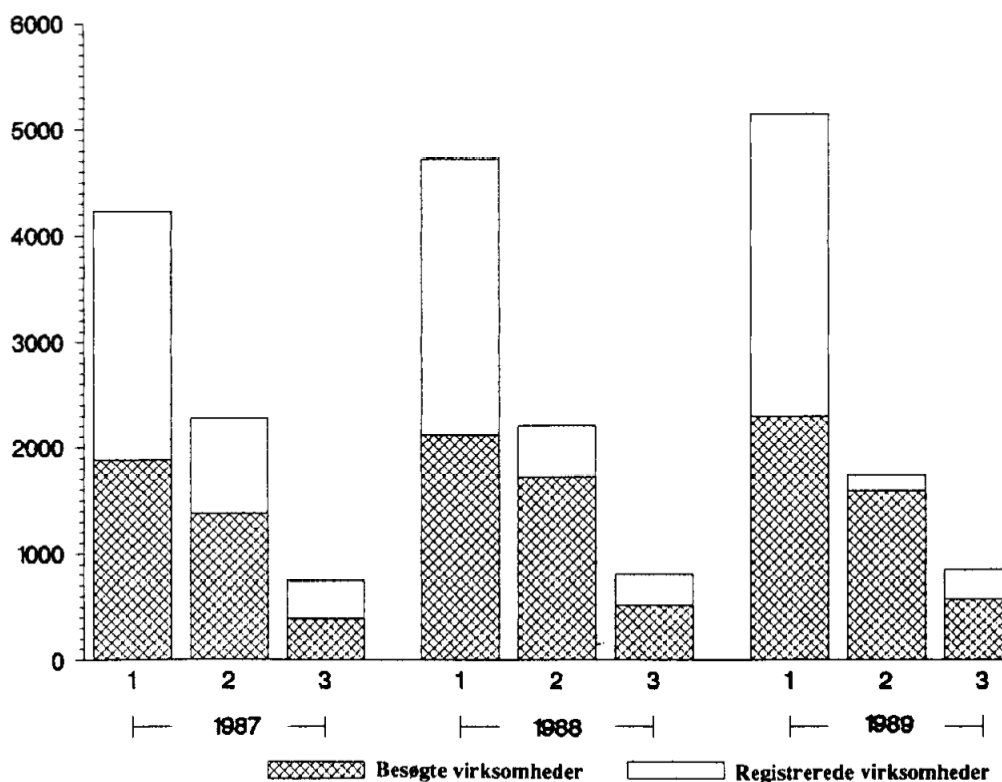
Det fremgår af fig. 8, der viser antallet af
besøgte virksomheder i forhold til antallet af
registrerede virksomheder.

Spildevands-
anlæg får til-
synsbesøg
hvert år.

Antallet af spildevandsanlæg er faldet fra 1988
til 1989, men da tilsynsaktiviteten er uforan-
dret, modtager nu så godt som hvert spildev-
andsanlæg et tilsynsbesøg om året.

Fig. 8
Antallet af
besøgte virk-
somheder i for-
hold til an-
tallet af re-
gistrerede.
1987, 1988 og
1989.

Virksomhedstyper
1 Kap.5-virksomh.
2 Spildevandsanl.
3 Lossepladser

Antallet af lossepladser er svagt stigende i perioden, og tilsynsindsatsen her følger godt med. Også for lossepladserne gælder, at der går under to år i gennemsnit mellem hvert tilsynsbesøg.

3.1.3 Resultatet af tilsynsindsatsen - reaktioner

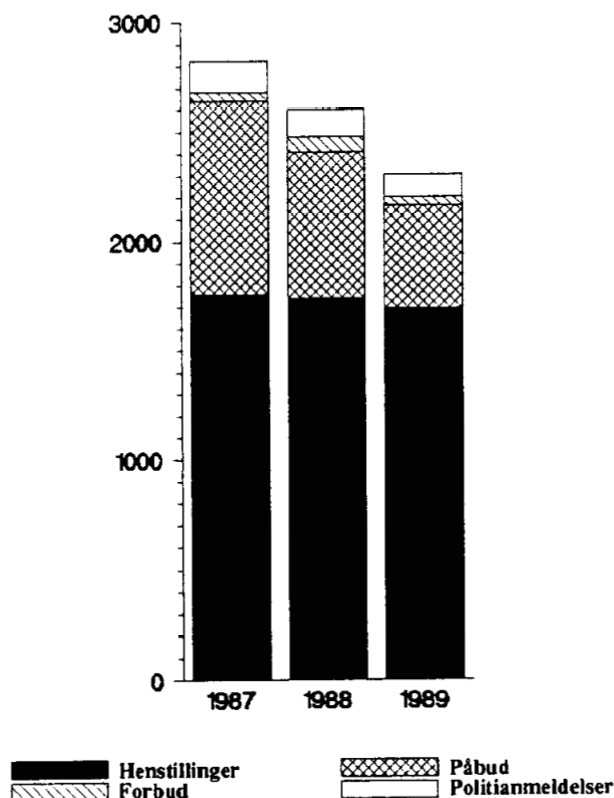
Jo flere påbud m.v. jo flere miljøproblemer.

Antallet af reaktioner giver et billede af, hvor mange virksomheder, der har problemer med miljøet.

I fig.9 er vist udviklingen i antallet af reaktioner opdelt på h.h.v. henstillinger, påbud, forbud og politianmeldelser.

Her viser udviklingen fra 1987 over 1988 til 1989 en støt faldende tendens.

Fig. 9
Antal reaktioner opdelt på hhv. henstillinger, påbud, forbud og politianm. Årene 1988 og 1989.

Antallet af henstillinger, påbud m.v. er faldende.

Antallet af henstillinger er nogenlunde konstant, men antallet af påbud er faldende (det samme gælder - i mindre udstrækning antallet af politianmeldelser).

Dvs. - antallet af miljøproblemer er faldende.

Hvis ikke der alene er tale om ændringer i den administrative praksis, giver faldet i påbud grund til at antage, at det relative intensive tilsynsarbejde i amtskommunerne har båret frugt i form af en reduktion af miljøproblemerne.

340 af de i alt 2304 reaktioner på det amtskommunale miljøtilsyn stammer fra recipienttilsynet. Amtskommunerne besøgte i 1989 ca. 4500 kap. 5-virksomheder, spildevandsanlæg og lossepladser, og disse besøg gav altså anledning til lidt under 2000 reaktioner af forskellig form.

Fortsat miljøproblemer på halvdelen af de besøgte virksomheder.

Det betyder alt andet lige, at der på lidt under halvdelen af de besøgte virksomheder, som modtog tilsynsbesøg i 1989, blev konstateret miljømæssige problemer - store som små.

3.1.4 Resurserne - antal årsværk

Stigning i resurserne til amtskommunalt tilsyn.

Det amtskommunale miljøtilsyn er nu ved at være udbygget. I amtskommunerne anvendes nu 496.6 årsværk til miljøtilsyn mod 371 i 1988.

En stor del af disse "årsværk" er imidlertid ikke amtskommunalt ansatte.

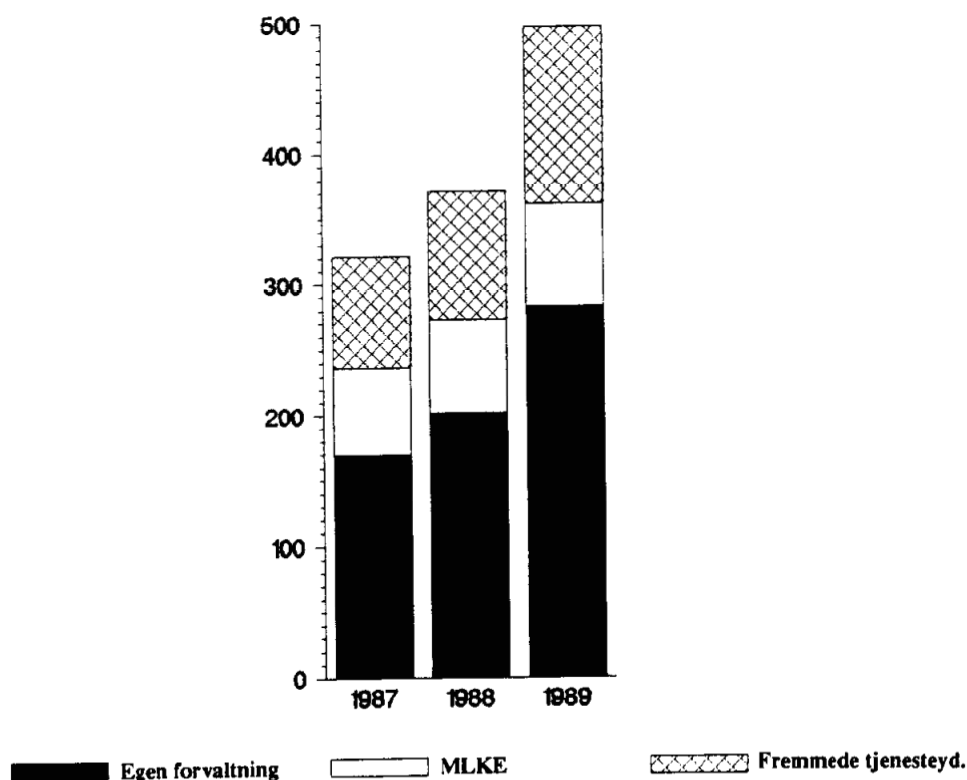
I de årlige indberetninger skal amtskommunerne omregne udgifter til fremmede tjenesteydelser m.v. til årsværk og lægge disse til det faktiske antal ansatte i egen forvaltning.

Udgifterne til recipienttilsynet vejer tungt.

Amtskommunernes udgifter til fremmede tjenesteydelser m.v. går for en meget stor dels vedkommende til analyseudgifter i forbindelse med overvågningen af søer, åer og kystnære havområder.

Dette fremgår af fig. 10, der viser antallet af årsværk anvendt i det amtskommunale miljøtilsyn opdelt på h.h.v egen forvaltning, MLKE'erne og fremmede tjenesteydelser.

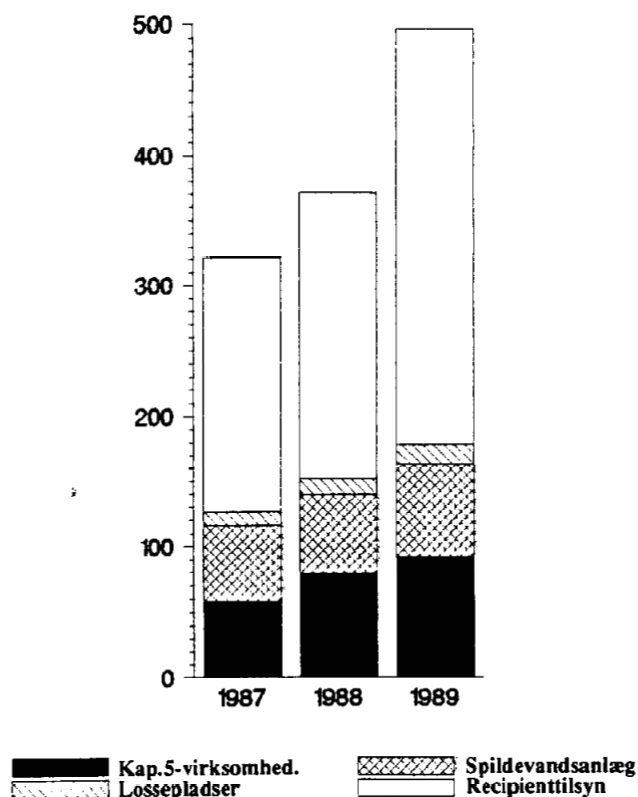
Fig. 10
Antal årsværk
opdelt på egen
forvaltning,
MLKE og frem-
mede tjeneste-
ydelser. For
årene 1987,
1988 og 1989.

Selv om antallet af årsværk er steget indenfor amternes egen forvaltning, er lidt under halvdelen af årsværkforbruget dog stadig placeret i MLKE'erne og kategorien "fremmede tjenesteydelser" - d.v.s. for en stor dels vedkommende analyseudgifter i forbindelse med recipienttilsynet.

Dette forhold kommer tydeligt frem, når antallet af årsværk fordeles på tilsynsopgaverne - se fig. 11. Gennem alle tre år tager recipientkvalitetstilsynet omkring to trediedele af amtskommunernes resurser til miljøtilsyn.

Fig. 11
Antallet af
årsværk for-
delt på til-
synsopgaver.
For årene
1987, 1988 og
1989.

3.2 Amtskommunernes miljøtilsyn - de enkelte amter

Kortene på bilag 7 og 8 giver et billede af resurseindsatsen i de enkelte amtskommuner for h.h.v. tilsynet med kap. 5-virksomheder, spildevandsanlæg og lossepladser og recipientkvalitetstilsynet.

De samme kommentarer, der gjaldt for kortene på bilag 1-6 (se afsnit 2.2.1), gælder også her, selv om en lidt anden fremstillingsmåde er valgt.

3.2.1 Kommentarer til kortene på bilag 7 og 8

3.2.1.1 Kommentarer til kortet på bilag 7: Antallet af årsværk i de enkelte amtskommuner til tilsyn med kap. 5-virksomheder, spildevandsanlæg og lossepladser. Inddelingen er også her valgt således, at der falder nogenlunde lige mange amtskommuner i hver kategori.

I modsætning til oplysningerne på kortet nedenfor (bilag 8) er der her for størstedelens vedkommende tale om ansatte i amtskommunerne.

3.2.1.2 Kommentarer til kortet på bilag 8:
Antallet af årsværk i de enkelte amtskommuner
til recipienttilsyn. Som nævnt ovenfor er en
meget stor del af de årsværk, der anvendes til
recipienttilsyn i de enkelte amtskommuner, a-
nalyseudgifter, der er omregnet til årsværk.

Inddelingen i de fire kategorier er valgt såle-
des, at der falder nogenlunde lige mange amts-
kommuner i de enkelte kategorier.

4. Miljøministeriets tilsyn

Miljøministeriet er tilsynsmyndighed for nogle
enkelte særlige anlæg.

Kastrup
Lufthavn.

Planstyrelsen fører tilsyn (siden 1.juli 1989)
med Kastrup Lufthavn og har til løsning af den-
ne opgave anvendt 2 årsværk.

Tilsyn med
bly og ben-
zen i benzin.

Miljøstyrelsen fører tilsyn med indholdet af
bly og benzen i benzin - hertil er anvendt 0.1
årsværk.

Kommunekemi
og TARCO.

Miljøstyrelsen har endvidere anvendt 1.4 års-
værk til tilsyn med "Kommunekemi A/S", Nyborg
og "TARCO A/S" OG "TARCONORD A/S", ligeledes
Nyborg.

I alt har ministeriet anvendt 3,5 årsværk til
tilsyn.